FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Selvstændig slap for at betale næsten en halv million tilbage i dagpenge

21. september 2016

466.090 kr. før skat og renter. Det beløb skulle en 52-årig mand betale tilbage i dagpenge, som han havde modtaget over en længere periode. Men efter ombudsmandens mellemkomst slipper manden nu helt.

For at kunne få dagpenge skal selvstændige være permanent stoppet med at arbejde i deres virksomhed. Normalt sker det ved, at de lukker eller overdrager virksomheden. F.eks. ved at opløse det aktieselskab, som virksomheden drives fra, eller ved at sælge aktierne.

I sagen var de to selskaber, som manden havde drevet sin virksomhed fra, opløst, da han søgte om dagpenge. Men han havde ikke lukket et såkaldt holdingselskab, som havde ejet de to driftsselskaber. Han havde heller ikke ændret holdingselskabets formål til "formueadministration", som han ellers skulle ifølge myndighedernes vejledning. Derfor fik han et krav om at tilbagebetale de dagpenge, han havde modtaget igennem to år.

I sin klage til ombudsmanden skrev manden, at myndighederne ikke reelt havde vurderet, om han rent faktisk var ophørt med at drive virksomhed, men kun lagt vægt på vejledningens betingelser om et ændret formål for selskabet. Under ombudsmandens behandling af klagen besluttede Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg at genoptage sagen.

I sin nye afgørelse kom beskæftigelsesudvalget frem til, at holdingselskabets formål ikke gav manden mulighed for at fortsætte sin tidligere virksomhed, ligesom regnskaberne viste, at han rent faktisk ikke havde fortsat sin virksomhed gennem holdingselskabet. Derfor ændrede beskæftigelsesudvalget sin afgørelse.

Sagen har nu fået Folketingets Ombudsmand til at spørge Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, om der er andre lignende sager, hvor selvstændige efter en konkret vurdering alligevel må anses for ledige og dermed dagpengeberettigede. Han har også spurgt Beskæftigelsesministeriet, om der bør ændres i den skriftlige vejledning.

Ombudsmandens brev af 19. september 2016 til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg og Beskæftigelsesministeriet.

For yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen, tlf. 20 33 97 52

Kontorchef Susanne Veiga, tlf. 33 13 25 12

SAGENS FORLØB

- Den 52-årige mand søgte i 2009 om dagpenge, fordi han var stoppet med at drive virksomhed i sine to driftsselskaber. Det ene selskab var gået konkurs i 2004 og det andet ophørt i 2008. Tilbage havde han et selskab, hvis formål var at være holdingselskab for det ene (ophørte) driftsselskab, men som ifølge regnskaberne ikke havde driftsmæssige aktiviteter.

- Manden modtog dagpenge fra 2009 til 2011.

- I marts 2015 modtog manden et brev fra a-kassen om, at han skulle tilbagebetale dagpengene. Manden klagede til Arbejdsskadestyrelsen, Center for Klager om Arbejdsløshedsforsikring og derefter til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg. Men de to myndigheder fastholdt kravet om tilbagebetaling og henviste til, at manden ikke var afskåret fra at drive virksomhed gennem holdingselskabet, når han ikke havde ændret selskabets formål til ”formueadministration”.

- Manden klagede til ombudsmanden, som bad Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg om en forklaring. Ombudsmanden spurgte bl.a., om det altid er nødvendigt at ændre et tilbageværende selskabs formål til ”formueadministration”, for at man kan anses for afskåret fra fortsat at drive virksomhed.

- Efter en ny gennemgang af sagen har Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg nu vurderet, at det konkrete formål i holdingselskabet alligevel ikke gav manden mulighed for at drive virksomhed. Det var altså uden betydning, at han ikke havde ændret holdingselskabets formål til ”formueadministration”.

SELVSTÆNDIGE OG DAGPENGE

- For at selvstændige erhvervsdrivende kan anses for ledige og berettigede til dagpenge, skal de være ophørt mere end midlertidigt med personligt arbejde i deres virksomhed.

- Ifølge reglerne om arbejdsløshedsforsikring anses en selvstændig for ophørt mere end midlertidigt, når han kan dokumentere, at virksomheden er endeligt overdraget eller lukket, og den pågældende er afmeldt offentlige registre som selvstændig erhvervsdrivende. Reglerne giver dog mulighed for, at medlemmet kan anses for ophørt fra et tidligere tidspunkt end overdragelse eller lukning, hvis den pågældende dokumenterer at være afskåret fra fortsat at drive virksomheden (se nærmere i bekendtgørelse nr. 678 af 22. juni 2011 om ophør af selvstændig virksomhed, bl.a. §§ 5 og 7.)

- I Beskæftigelsesministeriets vejledning nr. 51 af 24. juni 2011 beskrives reglerne om ophør med selvstændig virksomhed nærmere. Det gælder også ophør med selvstændig virksomhed i selskabsform. Ophøret kan normalt først anses for at være mere end midlertidigt, når virksomheden endeligt er overdraget eller lukket. Ifølge vejledningen kan denne hovedregel kun fraviges, når det er anmeldt til Erhvervsstyrelsen, at formålet med selskabet er ændret til kun at være formueadministration. Det skal samtidig dokumenteres, at der ikke er erhvervsaktiviteter i selskabet.

- Ombudsmanden har i en tidligere sag (2015-57) om en arbejdsløs musikers ret til begrænsede dagpenge på trods af sin bibeskæftigelse i en musikgruppe udtalt, at det – efter undersøgelsesprincippet – er myndighederne, der har ansvaret for, at en sag er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes en korrekt afgørelse, og at der foretages en konkret og korrekt bedømmelse af både det faktiske og retlige grundlag for afgørelsen.